Կոնվերս բանկ ՓԲԸ ղեկավարության հայտարարությունը

Մենք պատասխանատու ենք բանկի ֆինանսական վիճակը արժանահավատորեն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման համար: Այսպիսով բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, խորհրդի կողմից հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,
-հիմնավորված գնահատումներ և հաշվարկներ կատարելու համար,
- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների պահանջների պահպանման, իսկ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներից շեղումների դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այդ շեղումների բացահայտման համար,
-հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,
- ֆինանսական հաշվետվությունները բանկի գործունեության անընդհատության հիման վրա պատրաստելու համար,

2) բանկում գործում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանող արդյունավետ և հուսալի ներքին հսկողության համակարգ,

3) բանկում գործում է բանկի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությամբ տեղեկատվություն ապահովող, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգ,

4) բանկում ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ ձեռնարկվում են անհրաժեշտ միջոցներ:

Գործադիր տնօրեն ՝ Տիգրան Դավթյան

Գլխավոր հաշվապահ՝ Արշակ Կարախանյան

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ

31.03.2010թ. ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (Ձև թիվ 5)

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

Հիմնական գործունեություն

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն հիմնվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: Բանկը գրանցվել է 1994թ-ի նոյեմբերի 28-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N57 արտոնագրային համարով: Բանկը գործում է ՀՀ օրենսդրության, ՀՀ ԿԲ և այլ գերատեսչական կառույցների նորմատիվ ակտերի, իր կանոնադրության և ներքին ակտերի համաձայն: Բանկը տրամադրում է ֆինանսական և բանկային ծառայությունների լայն ընտրանի և գործում է մայրաքաղաքում տեղակայված գլխավոր գրասենյակի և ՀՀ տարածքում գտնվող 25 մասնաճյուղերի միջոցով:

«Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի հասցեներն են.

Գլխավոր գրասենյակ	ՀՀ 0010, ք.Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վ. Սարգսյան 26/1 ,Հեռ.՝ 511211, 511200
«Կենտրոնական» մասնաճյուղ	ՀՀ 0051, ք. Երևան, Կոմիտասի 49 Հեռ.՝ 281015, 230996
«Ավան» մասնաճյուղ	ՀՀ 0060, ք. Երևան, Ավան, Հ. Հովհաննիսյան թաղ., «Ավան»ունիվերսամ Հեռ.՝ 614472, 614423
«Արարատյան» մասնաճյուղ	ՀՀ 0006, ք. Երևան, Բագրատունյաց 15 շենք, Գ. Նժդեհի հրապարակի տարածք Հեռ.՝465006,465007
«Զվարթնոց օդանավակայան» մասնաճյուղ	ՀՀ ք. Երևան, Զվարթնոց 42 Հեռ.՝ 493197
«Զվարթնոց» մասնաճյուղ	ՀՀ ք. Երևան, Զվարթնոց 42 Հեռ.՝ 593596
«Ավիացիա» մասնաճյուղ	ՀՀ ք. Երևան, Զվարթնոց 42 Հեռ.՝ 520706
«Նոր Հաճըն» մասնաճյուղ	ՀՀ 2412, ք. Նոր Հաճըն, Չարենցի 8 Հեռ՝(02240) 43840, 43830
«Վանաձոր» մասնաճյուղ	ՀՀ 2021, ք. Վանաձոր, Խորենացու 1գ Հեռ՝ (0322) 42910, 41258
«Գյումրի» մասնաճյուղ	ՀՀ 3106, ք. Գյումրի, Գ.Նժդեհ 4բ Հեռ՝ (0312) 42095, 41794
«Արտաշատ» մասնաճյուղ	ՀՀ 0701, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23 փող., թիվ 117ա, Հեռ՝ (0235) 22499, 22478
«Արմավիր» մասնաճյուղ	ՀՀ 0901, ք. Արմավիր, Երևանյան 22ա Հեռ.՝ (0237) 62273, 60742
«Մեծամոր» մասնաճյուղ	ՀՀ 0910, ք. Մեծամոր, Քաղաքապետարանի շենք,1-ին հարկ , Հեռ.՝ (0237) 32070, 281833
«Չարենցավան» մասնաճյուղ	ՀՀ 2501, ք. Չարենցավան, Խանջյան 21 Հեռ.՝ (0226) 41597
«Հրազդան» մասնաճյուղ	ՀՀ 2302, ք. Հրազդան, Միկրոշրջան 104, 1-ին հարկ Հեռ.՝ (0223) 34709
«Սևան» մասնաճյուղ	ՀՀ 1501, ք. Սևան, Նաիրյան 153 Հեռ.՝ (0261) 25452

«Լոռի» մասնաճյուղ	ՀՀ 2021, ք. Վանաձոր, Գ. Լուսավորչի 54 Հեռ.՝ (0322) 42118, 42912
«Շիրակ» մասնաճյուղ	ՀՀ ք. Գյումրի, Շիրակ օդանավակայան Հեռ.՝ (0312) 37238, 42095
«Էջմիածին» մասնաճյուղ	ՀՀ ք. Էջմիածին, Մաշտոցի 10 Հեռ.՝ (0231) 40005, 40009
«Աբովյան» մասնաճյուղ	ՀՀ ք. Աբովյան, Սահմանադրության հրապարակ Հեռ.՝ (0222) 33080
«Նոր Նորք» մասնաճյուղ	ՀՀ 0056, ք. Երևան, Գայի պող. 12/10 Հեռ.՝ 644660
«Իջևան» մասնաճյուղ	ՀՀ 4001, ք. Իջևան, Վալանսի փող. 6/1 Հեռ.՝ (0263) 40844, 40899
«Կումայրի» մասնաճյուղ	ՀՀ ք. Գյումրի, Խրիմյան Հայրիկ 46ա Հեռ.՝ (0312) 35695, 35615
«Մոսկովյան» մասնաճյուղ	ՀՀ ք. Երևան, Մաշտոց 39/12 Հեռ.՝ 521526
«Սայաթ-Նովա» մասնաճյուղ	ՀՀ 0001, ք. Երևան, Սայաթ – Նովա պող. 19 Հեռ.՝ (374 10) 546049, 546053, 546056, 546057
«Կիլիկիա» մասնաճյուղ	ՀՀ 0082, ք. Երևան, Հրազդանի կիրճ 4/1 Հեռ.՝ (374 10) 519265, 519266, 519267, 519268

Հայաստանի գործարար միջավայրը

Տնտեսական զարգացման ներկա փուլում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքական և տնտեսական միջավայրերին բնորոշ է որոշակի անկայունություն, ինչը կարող է ազդեցություն ունենալ այստեղ գործող ձեռնարկությունների գործունեության վրա: Հետևաբար, Հայաստանի գործարար միջավայրում ծավալած գործունեությունը կապված է ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն այլ շուկաներին: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործառնությունների վրա ներկա տնտեսական իրավիճակի հնարավոր ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

Կորպորատիվ կառավարում

1.Խորհրդի կառուցվածքը, կազմը.

Խորհրդի նախագահ՝ Ջուան Պաբլո Գեչիդջյան,
Խորհրդի անդամներ՝ Արմեն Տեր-Տաճատյան,
Տեր Թորգոմ վրդ. Ադամ Տոնիկյան,
Մաթիաս Գեյնզա Էռնեկյան,
Ջեյմս Ռիչարդ Չիկ,

2. Վարչության կառուցվածքն ու կազմը.

Վարչության նախագահ՝ Տիգրան Դավթյան
Վարչության անդամ՝ Արշակ Կարախանյան

3. Նշանակալից մասնակիցների անունները/անվանումները.
«ԸԴՎԱՆԴ ԳԼՈԲԱԼ ԻՆՎԵՍԹՄԵՆԹՍ» ԷԼԷԼՍԻ – 95%,
Հայաստանյաց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի ի դեմս՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի – 5%:

4. Բանկի ղեկավարության վարձատրությունը կատարվում է համաձայն կնքված աշխատանքային պայմանագրերի և Բանկի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

Չափման և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է: Որպես չափման արժույթ ղեկավարությունը սահմանել է դրամը, քանի որ վերջինս արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը: Դրամը հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:
Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացվում է հազար դրամներով:

Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինասական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջների համաձայն պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական պարտավորությունների ու ակտիվների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ներառում են զեղչի, հավելավճարի կամ տոկոսակիր գործիքի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքի և մարման ենթակա գումարի միջև տարբերությունների ամորտիզացիան, որը հաշվարկվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա:

Ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների գծով կուտակված զեղչատոկոսը և հավելավճարը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքներում որպես ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների զուտ օգուտ / (վնաս):

Վարկի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք վարկի ընդհանուր եկամտաբերության բաղկացուցիչ մաս են կազմում, այլ ուղղակի ծախսումների հետ միասին հետաձգվում են և ամորտիզացվում տոկոսային եկամտին ֆինանսական գործիքի գնահատված ժամկետի ընթացքում կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ միջնորդավճարները և այլ եկամտի և ծախսի հոդվածները ճանաչվում են, երբ համապատասխան ծառայությունը մատուցվում է:

Շահաբաժիններից եկամուտ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում շահաբաժնի հայտարարման օրը:

Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են դրամի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով ներկայացված, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են չափման արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Փոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:
Եռամսյակի վերջի դրությամբ սահմանված փոխարժեքը կազմել է 400.5 դրամ = 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց (2009թ. մարտի 31-ի դրությամբ՝ 367.73 դրամ = 1 ԱՄՆ դոլար):

Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված տարրերին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է սեփական կապիտալում:
Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի նկատմամբ վճարման ենթակա ակնկալվող գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ուժի մեջ եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ էին և նախորդ տարիներին վճարված հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:
Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև:
Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները,

չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կողմից դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ դրամական միջոցները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և թղթակից բանկերում տեղաբաշխված հաշիվները , որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Ֆինանսական գործիքներ

Դասակարգում

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները:

Ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներն և պարտավորությունները նրանք են, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում օտարելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- առանձին ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մի մասն են, որոնք կառավարվում են միասին և որոնց դեպքում առկա են նախկինում կարճաժամկետ շահույթի ստացման իրական դեպքեր,
- ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ սահմանված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների և հեջավորման արդյունավետ գործիքների), կամ
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկի կողմից ճանաչվել են որպես ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող:

Վերջիններիս վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները դիտարկում է որպես ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այն դեպքում, եթե՝

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում և գնահատվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- սահմանումը բացառում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը պարունակում է ներառված ածանցյալ, որն էականորեն ձևափոխում է այն դրամական հոսքերը, որոնք պայմանագրով հակառակ դեպքում կառաջանային:

Պոտենցիալ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (դրական իրական արժեք) առևտրային ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Պոտենցիալ ոչ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (բացասական իրական արժեք) առևտրային ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք չունեն գնանշված շուկայական գին գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,

- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին սահմանում է որպես ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր սկզբնական ամբողջ ներդրումը վարկի վատթարացումից տարբեր պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը:
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:
Եթե բանկի մտադրության կամ հնարավորության փոփոխության հետևանքով այլևս տեղին չէ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառել ամորտիզացված արժեքով,կամ եթե հնարավոր է դառնում արժանահավատորեն չափել ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը, որի արժանահավատ չափումը նախկինում անհնար էր, ապա բանկն ակտիվը հաշվառում է իրական արժեքով և իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտը և վնասը բանկը ճանաչում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվը վերադասակարգվել է ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և այլ համապարփակ եկամտում, եթե ակտիվը վերադասակարգվել է վաճառքի համար մատչելի:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Ճանաչում
Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ**:**

Չափում
Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով (որը սովորաբար սկզբնական արժեքն է) գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն գործարքների հետ կապված ծախսումները,որոնք դասակարգվել են ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ:
Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ կերպ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- սեփական կապիտալի գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական պարտավորությունների մեծ մասը չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին: Ամորտիզացված արժեքը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հավելավճարները և զեղչատոկոսները, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական

ծախսումները, ներառվում են գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշված շուկայական գնի վրա՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնորոշման մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

Զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի տեխնիկայի օգտագործման դեպքում դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը հիմնվում են ղեկավարության լավագույն գնահատականների վրա, իսկ զեղչման դրույքը նմանատիպ պայմաններով գործիքի համար կիրառվող շուկայական համապատասխան տոկոսադրույքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գնորոշման մոդելների կիրառման դեպքում, մոդելում օգտագործվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական տվյալները:

Բորսաներում չշրջանառվող ածանցյալ գործիքների իրական արժեքը գնահատվում է այն գումարի չափով, որը Բանկը կստանա կամ կվճարի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պայմանագրի գործողությունը դադարեցնելու դեպքում՝ հաշվի առնելով շուկայի ներկա պայմանները և ներկա պահին պայմանագրային կողմերի վճարունակությունը:

Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- ֆինանսական արդյունքներով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքից առաջացող օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվից առաջացած օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և արտարժութային տարբերություններից օգուտների և վնասների),մինչև ակտիվի ապաճանաչումը, երբ նախկինում այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված ամբողջ օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վաճառքի համար մատչելի ակտիվի գծով տոկոսը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացման միջոցով:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, երբ ֆինանսական ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու իրավունքների գործողության ժամկետը լրացել է կամ երբ Բանկը փոխանցել է ակտիվի սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները: Բոլոր իրավունքները կամ պարտավորությունները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են փոխանցման ժամանակ, ճանաչվում են առանձին որպես ակտիվներ կամ պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է, երբ մարվում է , չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Բանկը որոշ ակտիվներ ապաճանաչում է նաև այն դեպքում, երբ դուրս է գրում անհավաքագրելի ճանաչված ակտիվներին վերաբերող մնացորդները:

Հետգնման և հակադարձ հետգնման համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ, որոնց դեպքում արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և պարտավորությունը ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը տոկոսային ծախս է և ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում ռեպո համաձայնագրի ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերով (հակադարձ ռեպո) ձեռքբերված արժեթղթերը հաշվառվում են հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներում:Գնման և հակադարձ վաճառքի գների տարբերությունը տոկոսային եկամուտ է և ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում ռեպո համաձայնագրի ժամկետի ընթացքում՝կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
Եթե հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ձեռքբերված արժեթղթերը վաճառվում են երրորդ կողմին, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտականությունը հաշվառվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում իրական արժեքով:

Հիմնական միջոցներ

Սեփական ակտիվներ
Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք արտացոլված են վերագնահատված արժեքով :
Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Վարձակալված ակտիվներ
Այն վարձակալությունը, որի դեպքում Բանկին են փոխանցվում ակտիվի սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, հանդիսանում է ֆինանսական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալությամբ ձեռք բերված սարքավորումները ներկայացվում են իրական արժեքից և վարձակալության սկզբում վարձակալության նվազագույն վճարների ներկա արժեքից նվազագույնով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Վերագնահատում
Բանկի շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր կերպով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա շենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է սեփական կապիտալում:

Մաշվածություն
Մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20	5

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20	5
Համակարգիչներ	1	100
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Սարքավորումներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից ավազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետ:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:
Ամորտիզացիան ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգչային ծրագրեր և լիցենզիաներ	1-10	100-10

Արժեզրկում

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը, այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը կանոնավոր կերպով վերանայում է վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը գնահատելու նպատակով: Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման օբյեկտիվ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ հասանելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարեցումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Նախևառաջ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն առանձին-առանձին այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված զգալի են, և առանձին-առանձին կամ խմբային այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված զգալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ

դեբիտորական պարտքի համար առկա չէ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն ՝ լինի այն էական թե ոչ, ապա այն այդ վարկը ներառում է վարկային ռիսկի համանման բնութագրիչներ ունեցող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և կատարում է խմբային գնահատում՝ արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց գծով առանձին իրականացվել է արժեզրկման ուսումնասիրություն և որոնց գծով ճանաչվել են կամ շարունակվում են ճանաչվել արժեզրկման կորուստներ, չեն ներառվում արժեզրկման խմբային գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայություն, ապա կորստի չափը գնահատվում է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերության չափով, ներառյալ երաշխիքներից և գրավից ստացվելիք վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչած գումարները: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և անցյալի փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկման կորստի գումարը գնահատելու համար պահանջվող տեղեկատվությունը կարող է սահմանափակ լինել կամ ամբողջությամբ չհամապատասխանել ներկա պայմաններին: Սա կարող է լինել այն դեպքում, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարություններ ունի և Բանկի տրամադրության տակ կան քիչ տվյալներ համանման վարկառուների մասին: Այս դեպքերում Բանկը գնահատում է արժեզրկումից կորստի գումարը՝ ելնելով իր փորձից ու դատողություններից:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքներում և հակադարձվում միայն այն դեպքում, երբ փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը օբյեկտիվորեն կարելի է վերագրել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքին:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում արժեզրկման պահուստի հաշվին: Բանկը վարկի մնացորդը դուրս է գրում, երբ Բանկի ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը կատարված են:

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվներում ընդգրկված սեփական կապիտալի չգնանշված գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է օբյեկտիվ վկայություն, որ նման ներդրումները արժեզրկված են, ապա արժեզրկումից կորուստը իրենից ներկայացնում է ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական հոսքերի՝ համանման ֆինանսական ակտիվի շուկայական տոկոսադրույքով զեղչված ներկա արժեքի տարբերությունն է:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքներում և ենթակա չեն հակադարձման:

Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, վերանայվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերից և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս ապագա գնահատված դրամական հոսքերը զեղչվում են ՝ կիրառելով մինչև հարկումը այն դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի և ակտիվին բնորոշ ռիսկի՝շուկայի ներկա գնահատականը: Այլ ակտիվներից էականորեն անկախ դրամական հոսքեր չստեղծող ակտիվի դեպքում փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ խմբի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է իր փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում և հակադարձվում միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր մաշվածքը կամ ամորտիզացիան նվազեցնելուց հետո, եթե արժեզրկումից կորուստ չճանաչվեր:

Վերանայված վարկեր

Վարկերի վերանայումը կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայվում են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վարկավորման պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային բնույթի պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային գծերն, ակրեդիտիվներն ու երաշխիքները և տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով՝ հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական դրության մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունը էական է, պահուստը որոշվում է ապագա ակնկալվող դրամական հոսքերը զեղչելով մինչև հարկումը այն դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի, և կիրառելի լինելու դեպքում, պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերի ներկա շուկայական գնահատումները:

Բաժնետիրական կապիտալ

Շահաբաժիններ
Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:
Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

Բաժնետոմսերի հավելավճար
Բաժնետոմսերի անվանական արժեքից բարձր վճարված ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես բաժնետոմսերի հավելավճար:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական դրության մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

(հազ. դրամ)

Բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	**Ծանոթ.**	**Հաշվետու ժամանակաշրջան**	**Նախորդ ժամանակաշրջան**
Սկզբնական մնացորդ	14		
Պահուստին կատարված մասհանումներ			
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ			
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ			
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ			
Պահուստի օգտագործում			
Վերջնական մնացորդ		0	0

Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով	**Ծանոթ.**	**Հաշվետու ժամանակաշրջան**	**Նախորդ ժամանակաշրջան**
Սկզբնական մնացորդ	16	2,470,933	753,919
Պահուստին կատարված մասհանումներ		1,316,772	842,363
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		(1,527,951)	(351,024)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(211,179)	491,339
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		1,695,327	43,456
Պահուստի օգտագործում		(1,494,226)	(55,185)
Վերջնական մնացորդ		2,460,855	1,233,529

Ներդրումների գծով	**Ծանոթ.**	**Հաշվետու ժամանակաշրջան**	**Նախորդ ժամանակա շրջան**
Սկզբնական մնացորդ	18	4,543	4,543
Պահուստին կատարված մասհանումներ		0	0
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ			
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ			
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ			
Պահուստի օգտագործում			
Վերջնական մնացորդ		4,543	4,543

Այլ ակտիվների գծով	Ծանոթ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ		3,824	1,490
Պահուստին կատարված մասհանումներ		1,447	
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		(617)	
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		830	0
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		259	939
Պահուստի օգտագործում		(535)	(519)
Վերջնական մնացորդ		4,378	1,910

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հողվածների գծով	Ծանոթ.	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	30	18,301	55,778
Պահուստին կատարված մասհանումներ		17,643	13,369
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		(61,023)	(33,495)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(43,380)	(20,126)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		41,727	
Պահուստի օգտագործում			
Վերջնական մնացորդ		16,648	35,652
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին		**(253,729)**	**471,213**

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	441,609	413,192
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	43,444	43,318
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	3,454	273
Գործուղման ծախսեր	3,458	2,376
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	46,623	47,902
Ապահովագրության ծախսեր	21,551	11,754
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	7,869	9,794
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	26,611	24,812
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	67,437	12,101
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	27,278	22,208
Տրանսպորտային ծախսեր	3,288	5,015
Ծախսեր հարկերի(բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	37,827	31,644
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	6,178	7,336
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	0	0
Այլ վարչական ծախսեր	79,961	55,120
Ընդամենը վարչական ծախսեր	**816,588**	**686,845**

Աշխատակիցների միջին թվաքանակն է 2010թ. առաջին եռամսյակում 564 (2009թ. առաջին եռ.՝ 572), մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը 2010թ. առաջին եռամսյակում

կազմում է 261 հազ.դրամ (2009թ. առաջին եռ.՝ 241 հազ.դրամ):

Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս»

Շահութահարկի գծով ծախս (հազ. դրամ)	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	0	47,710
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները		
Հետաձգված հարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	0	
Ընդամենը	0	47,710

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2009թ.՝ 20%): Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	Հաշվետու ժամանակա-շրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	Նախորդ ժամանա-կաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	624,296	-	(377,007)	-
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով	124,859	20%		20%
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով		-	-	-
Չհարկվող եկամուտներ	(6,924,002)		(12,804,100)	
Չնվազեցվող ծախսեր	6,956,000		13,420,467	
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	131,258			
Շահութահարկի գծով ծախս	0	0.00%	47,710	(12.65)%

	Մնացորդը նախորդ ժամանակա-շրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակա-շրջանի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	*171,924*			*171,924*
Առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթերի գծով	-			-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի գծով	*30,357*			*30,357*
Հիմնական միջոցների գծով				
Այլ ակտիվների գծով	*141,567*			*141,567*
Ստեղծված պահուստների գծով				
Այլ պարտավորությունների գծով				
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	*0*			*0*

Առևտրային արժեթղթերի գծով				
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի գծով	*0*			*0*
Հիմնական միջոցների գծով	*0*			*0*
Այլ ակտիվների գծով				
Այլ պարտավորությունների գծով				
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորու-թյուն	*171,924*			*171,924*

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ»

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը	Հաշվետու ժամանակաշրջան գումարը/քանակը	Նախորդ ժամանակաշրջան գումարը/քանակը
Վարկեր և փոխատվություններ, որից	**48,806,171**	45,625,715
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխատվ., այդ թվում՝	4,991,454	5,599,007
ժամկետանց	239,519	625,561
վերաձևակերպված*		
վերաֆինանսավորված*	3,581,477	3,163,548
Ընդամենը վարկեր	**48,806,171**	42,625,715
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	2,436,551	2,485,853
Ընդամենը զուտ վարկեր	**46,369,620**	**43,139,862**

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Բանկեր	400,500	2,267,340
Ֆինանսական կազմակերպություններ	336,407	315,966
Պետական ձեռնարկություններ	1,449	1,997
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	23,861,471	20,675,388
խոշոր ձեռնարկություններ	16,034,490	*14,641,893*
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	7,826,981	*6,003,495*
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	21,449,420	19,533,277
սպառողական վարկեր	13,247,655	*11,070,948*
հիփոթեքային վարկեր	7,932,460	*7,270,486*
վարկային քարտեր	269,305	*387,621*
Անհատ ձեռնարկատերեր	2,756,924	2,831,747
Հաշվեգրված տոկոսներ	322,675	263,849
Ընդամենը վարկեր	**49,128,846**	**45,889,564**
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությ-ունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	2,436,551	2,485,853
Ընդամենը զուտ վարկեր	**46,369,620**	**43,403,711**

Խոշոր վարկառուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի՝

1) 31.03.10թ դրությամբ ընդհանուր գումարը կազմել է 16,970,559 հազ. դրամ
2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում 36.59 %,
3) տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ 134.28 %:

Վարկային պորտֆելի (առանց հաշվի առնելու հնարավոր կորուստների պահուստի գումարը) վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների.

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբե-րությունը	Նախորդ ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբե-րությունը
Արդյունաբերություն	6,781,023	13.80%	6,059,351	13.2%
Գյուղատնտեսություն	1,376,952	2.80%	1,429,239	3.1%
Շինարարություն	5,160,271	10.50%	4,809,161	10.5%
Տրանսպորտ և կապ	307,671	0.63%	206,266	0.4%
Առևտուր	10,270,108	20.90%	8,317,032	18.1%
Սպառողական	12,760,876	25.97%	11,472,087	25.0%
Հիփոթեքային վարկեր	7,932,460	16.15%	7,270,486	15.8%
Սպասարկման ոլորտ	706,934	1.44%	792,747	1.7%
Այլ	3,509,876	7.14%	5,269,348	11.5%
Հաշվեգրված տոկոսներ	322,675	0.66%	263,849	0.6%
Ընդամենը	**49,128,846**	**100.00%**	**45,889,564**	100.0%

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում է հաճախորդների գծով վարկային պորտֆելի աշխարհագրական վերլուծությունը: Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	Հաշվետու ժա-մանակաշրջան	Տոկոսային հարաբե-րությունը	Նախորդ ժամա-նակաշրջան	Տոկոսային հարաբե-րությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	47,943,857	97.59%	45,007,925	98.08%
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ* (ԱՄՆ, Ֆրանսիա)	434,679	0.88%	550,644	1.20%
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ* (ՌԴ)	427,635	0.87%	67,147	0.15%
Հաշվեգրված տոկոսներ	322,675	0.66%	263,849	0.57%
Ընդամենը	**49,128,846**	**100.0%**	**45,889,564**	100.0%

Ծանոթագրություն 17. «Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ»

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Բանկի կողմից պահվող պարտքային գործիքներ	***3,181,712***	***2,080,037***
ՀՀ պետական արժեթղթեր	3,130,650	2,005,945
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	51,062	74,092
Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված պարտքային գործիքներ	***1,269,393***	***2,323,985***
ՀՀ պետական արժեթղթեր	1,269,393	2,323,985
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	0	0

Ներդրումներ սեփական կապիտալում	*185,131*	*185,131*
Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	106,063	106,063
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	79,068	79,068
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	**4,636,236**	**4,589,153**

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները ներկայացված են ըստ հետևյալ չափորոշիչների.

			Վերահսկվող %		Հաշվեկշռ. արժեք	
Անվանումը	**Գրանցման երկիրը**	**Հիմնական գործունեությունը**	**31/03/10**	**31/12/09**	**31/03/10 հազ. դրամ**	**31/12/09 հազ. դրամ**
«Արցախ բանկ» ՓԲԸ	ՀՀ	բանկային գործունեություն	0.21	0.21	11800	11800
«Արմենիան քարդ» ՓԲԸ	ՀՀ	վճարային համակարգ	2.5	2.5	12143	12143
«ԱՔՌԱ քրեդիտ ռեփորթինգ» ՓԲԸ	ՀՀ	վճարային համակարգ	1	1	5125	5125
«Կոնվերս Ինկասացիա» ՍՊԸ	ՀՀ	ինկասացիոն ծառայություններ	100	100	50000	50000
«Ինթերնեյշնլ ֆաքթորս գրուփ»	Բելգիա	ֆակտորինգ և ֆինանսական գործունեություն	1.5	1.5	277	277
Ս.Վ.Ի.Ֆ.Թ	Բելգիա	դրամային փոխանցումներ	0.00	0.00	9533	9533
«ՎԻԶԱ Ինթերնեյշնլ»	ԱՄՆ	վճարային համակարգ	0.01	0.01	96253	96253
					185.131	185.131

Ծանոթագրություն 20. « Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

(հազ. դրամ)

Հոդվածի անվանումը	**Շենքեր**	**Համակ. և կապի միջոցներ**	**Փոխադր-միջոցներ**	**Այլ հիմն. միջոցներ**	**Հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.**	**Վարձակ. իմն. միջ.գծով կապ. ներդ.**	**Ընդամենը**
Սկզբնական արժեք							
Սնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	3,745,777	1,038,745	55,711	728,563	6,449	101,332	5,676,577
Ավելացում	104,468	212,898	6,092	84,559	111,173	4,569	523,759
Օտարում		(101,470)	-	(3,991)	(98,605)	-	(204,066)
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-
Սնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	3,850,245	1,150,173	61,803	809,131	19,017	105,901	5,996,270
Ավելացում		26,929		2,136	15,118		44,183
Օտարում		(8,799)	-	(2,172)	(15,040)	-	(26,011)
Վերագնահատում*							-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-

Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	3,850,245	1,168,303	61,803	809,095	19,095	105,901	6,014,442
Կուտակված մաշվածություն							-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	(669,480)	(684,769)	(33,552)	(502,930)		(22,499)	(1,913,230)
Ավելացում	(230,830)	(208,161)	(8,277)	(108,046)		(20,373)	(575,687)
Օտարում	-	96,347	-		-	-	96,347
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	(900,310)	(796,583)	(41,829)	(612,538)	-	(42,872)	(2,394,132)
Ավելացում	(60,289)	(48,092)	(1,572)	(25,519)		(5,019)	(140,491)
Օտարում	-	1,223	-	1,494	-	-	2,717
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	(960,599)	(843,452)	(43,401)	(636,563)	-	(47,891)	(2,531,906)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							-
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,889,646	324,851	18,402	172,532	19,095	58,010	3,482,536
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,949,935	353,590	19,974	196,593	19,017	63,029	3,602,138

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգ-ային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	23,769	168,841	-	2,134	4,443	199,187
Ավելացում	363	172,617	-	1,829	59,208	234,017
Օտարում	-	(25,290)	-	-	(6,965)	(32,257)
Արժեզրկում						-
Վերագնահատում	-	-	-		-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	24,131	316,168	-	3,962	56,686	400,947
Ավելացում	-	-	-	1,829	3,772	5,601
Օտարում	-	-	-	(1,829)		(1,829)
Վերագնահատում*						-
Արժեզրկում	-	-	-		-	-

Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-		-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	24,131	316,168	-	3,962	60,458	404,719
Կուտակված մաշվածություն						-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	(12,668)	(84,049)	-	(944)		(97,661)
Ավելացում	(4,025)	(27,725)	-	(264)		(32,014)
Օտարում	-	-	-	-		-
Արժեզրկում	-	-	-			-
Վերագնահատում	-	-	-			-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	(16,693)	(111,652)	-	(1,208)	-	(129,553)
Ավելացում	(1,016)	(7,205)	-	(112)		(8,333)
Օտարում			-	-		
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում						
Արժեզրկում						
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	(17,709)	(118,857)	-	(1,320)	-	(137,886)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,422	197,311	-	2,642	60,458	266,833
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	7,438	204,516	-	2,754	56,686	271,394

Ծանոթագրություն 28. « Կանոնադրական կապիտալ»

ա) Բանկի կողմից հայտարարված բաժնետոմսերի քանակը և անվանական արժեքը կազմում է՝ 100,000 դրամ անվանական արժեքով 12331 հատ սովորական և 100 դրամ անվանական արժեքով՝ 333 հատ արտոնյալ բաժնետոմս,

բ) Բանկի թողարկված և լրիվ վճարված բաժնետոմսերի քանակը և անվանական արժեքը կազմում է՝ 100,000 դրամ անվանական արժեքով 12331 հատ սովորական և 100 դրամ անվանական արժեքով՝ 333 հատ արտոնյալ բաժնետոմս,

գ) Բանկը չունի թողարկված սակայն չտեղաբաշխված բաժնետոմսեր,

դ) Բանկը չունի տեղաբաշխված սակայն դեռևս չվճարված բաժնետոմսեր,

ե) Բանկը չունի հետ գնված բաժնետոմսեր,

զ) 31.03.10թ. շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերը կազմում են՝ 12331 հատ սովորական և 333 հատ արտոնյալ բաժնետոմս, 31.12.09թ.՝ 12331 հատ սովորական և 333 հատ արտոնյալ բաժնետոմս:

Ծանոթագրություն 30. « Պարտավորվածություններ »

Բանկը մշտապես ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ:Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկեր, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց հանդեպ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների չօգտագործված մասերն ըստ տեսակների:

	31/03/2010թ. հազ. դրամ	31/12/2009թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	1,664,765	1,830,141
Վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	303,002	1,904,558
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	57,591	39,541
Օվերդրաֆտների չօգտագործված մասեր	2,294,171	2,199,082
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	**4,319,529**	**5,973,322**

Վարկավորելու վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները չեն ենթադրում դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող է ուժը կորցնել կամ դադարել գործել նախքան ֆինանսավորվելը:

Պայմանական դեպքեր

Իրավական պարտավորություններ
Բանկի ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

Հարկային պարտավորություններ
Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու են սահմանել պարտավորություններ լրացուցիչ հարկերի, տույժերի կամ տուգանքների գծով խախտման ամսաթվից միայն երեք տարի անց:
Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Ծանոթագրություն 31. « Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ »

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները 31.03.10թ-ի և 2009թ. վերջի դրությամբ և համապատասխան ժամանակաշրջանների եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

		31.03.10		2009
Հազար ՀՀ դրամ	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Վարկի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	**252,454**	**19,125**	**536,539**	**190,452**
Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում տրամադրված վարկեր	**222,083**	**6,918**	**634,950**	**77,853**
Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում մարված վարկեր	**(299,372)**	**(6,975)**	**(919,035)**	**(249,180)**
Վարկի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	**175,165**	**19,068**	**252,454**	**19,125**
Արժեզրկումից պահուստ	**(1,752)**	**(191)**	**(2,525)**	**(191)**
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	**173,413**	**18,877**	**249,929**	**18,934**
Վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստ	**773**	**0**	**(2,840)**	**(1,714)**
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	**6,138**	**291**	**59,847**	**7,178**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	**21,522,757**	**9,089**	**15,808,426**	**458,888**
Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում ստացված ավանդներ	**110,288,208**	**381,112**	**234,880,605**	**926,414**
Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում վճարված ավանդներ	**(111,799,971)**	**(201,939)**	**(229,166,274)**	**(1,376,213)**
Ավանդներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	**20,010,994**	**188,262**	**21,522,757**	**9,089**
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	**119,743**	**2,638**	**937,880**	**19,986**

Ծանոթագրություն 13-2. « Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ»

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**Հաշվետու ժամանակաշրջան**	**Նախորդ ժամանակաշրջան**
Կանխիկ դրամական միջոցներ	3,951,476	3,638,645
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	2,291,858	2,541,593
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,301,576	10,499,021
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	0	0
Ընթացիկ հաշիվներ ՀՀ բանկերում	86,937	47,651
Ընթացիկ հաշիվներ ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	3,717,451	926,302
Ընթացիկ հաշիվներ ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	200,530	151,641
Ընթացիկ հաշիվների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	1,435	2,576
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**19,551,263**	**17,807,429**

Ծանոթագրություն 32. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ լրացուցիչ բացահայտումներ»

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկված է Բանկը, ներառում են տոկոսադրույքի և արտարժույթի ռիսկերն ընդգրկող շուկայական ռիսկը, ինչպես նաև վարկային և իրացվելիության ռիսկերը:

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկված է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների,առաջարկվող ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:
Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը, ընդհանուր սկզբունքները և մոտեցումները սահմանվում են Բանկի Խորհրդի կողմից: Ռիսկերի ընդհանուր կառավարման պատասխանատուն Է Բանկի Վարչությունը, որը առաջնորդվում է սահմանված Քաղաքականությամբ: Ռիսկերի ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Ռիսկերի Կառավարման բաժինը:

32.1 Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը հավանականությունն է, որ փոխառուն չի կատարի իր պարտավորությունները ինչպես համաձայնեցված է, ինչի արդյունքում Բանկը վնասներ կկրի: Վարկային Ռիսկը նվազեցնելու համար Բանկի Գործադիր մարմինը պարտավոր է իր առօրյա գործունեության համար մշակել ներքին կարգեր և հրահանգներ, որոնք պետք է համահունչ լինեն Խորհրդի կողմից հաստատված այլ քաղաքականությունների հետ (Վարկային, Ֆինանսական Շուկաներում Գործունեության):

Վարկային ռիսկը Բանկում չափվում, գնահատվում և կարգավորվում է համաձայն Բանկում գործող «Բանկային ռիսկերի կարգավորման և վերահսկման ներքին նորմատիվների հրահանգի» : Սույն հրահանգով սահմանվում են համապատասխան սահմանաչափեր և գոտիներ հետևյալ նորմատիվների համար՝

- Ճյուղային դիվերսիֆիկացիայի նորմատիվ,
- Վարկային պորտֆելի որակի նորմատիվ,
- Ըստ դասերի խնդրահարույց ընդհանուր վարկային պորտֆելի և վարկերի առավելագույն չափը ըստ վարկերի դասակարգման դասերի
- Վարկային ներդրումների ծավալի սահմանափակման գործակից,
- Գրավ կամ այլ ապահովվածություն չունեցող՝ ոչ բանկային, վարկերի պորտֆելի սահմանաչափ
- Խնդրահարույց վարկային ներդրումների առավելագույն չափի նորմատիվ ըստ վարկատեսակների,
- Խնդրահարույց վարկային ներդրումների առավելագույն չափի նորմատիվ ըստ մասնաճյուղերի,
- Խնդրահարույց ՓՄՁ վարկային ներդրումների առավելագույն չափը
- Խնդրահարույց խոշոր, կորպորատիվ վարկային ներդրումների առավելագույն չափը
- ՎՋԵԲ-ի հետ համաձայնագրի պայման

Նորմատիվներից յուրաքանչյուրի համար սահմանված են 3 ռիսկային գոտիներ՝
1. ցածր ռիսկի գոտի,
2. բարձր ռիսկի գոտի,
3. սահմանային ռիսկի գոտի :

Ռիսկերի վերոնշված պարբերական մոնիտորինգի հիման վրա անընդհատ աշխատանքներ են իրականացվում դրանց նվազեցման և չեզոքացման ուղղությամբ :

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,666,297			15,666,297
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	3,529,959	4,445,578	690,344	8,665,881
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	232,619			232,619
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	45,886,884	34,499	92,473	45,993,856
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	4,525,630	106,063		4,631,693
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ				
Այլ ակտիվներ	4,637,534	67,097	142,129	4,846,760
Ընդամենը ակտիվներ	**74,478,923**	**4,653,237**	**924,946**	**80,037,106**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	4,018,785	52,648	248,096	4,319,529
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	9,337,186		96,298	9,433,484
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	40,005,315	3,246,750	14,047,879	57,299,944
Ընդամենը պարտավորություններ	**49,342,501**	**3,246,750**	**14,144,177**	**66,733,428**
Զուտ դիրք	25,116,422	1,406,487	(13,219,231)	13,303,678

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	17,423,121			17,423,121
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	5,458,424	3,969,532	1,432,070	10,860,026
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	275,915			275,915
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	40,808,242	7,865	70,232	40,886,339
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	4,478,547	106,063		4,584,610
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ				-
Այլ ակտիվներ	4,783,307	84,979	43,081	4,911,367
Ընդամենը ակտիվներ	**73,227,556**	**4,168,439**	**1,545,383**	**78,941,378**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	5,682,346	74,761	216,215	5,973,322
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10,819,106		256,001	11,075,107
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36,344,648	3,295,750	15,521,230	55,161,628
Ընդամենը պարտավորություններ	**47,163,754**	**3,295,750**	**15,777,231**	**66,236,735**

Զուտ դիրք	26,063,802	872,689	(14,231,848)	12,704,643

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության:

Հաշվետու ժամանակաշրջան	*հազ.դրամ*
ՀՀ մարզեր	**48,062,908**
Արագածոտնի մարզ	190,551
Արմավիրի մարզ	2,636,212
Սյունիքի մարզ	889,739
Գեղարքունիքի մարզ	583,825
Վայոց Ձորի մարզ	61,161
Կոտայքի մարզ	4,761,535
Լոռու մարզ	2,305,543
Շիրակի մարզ	1,735,130
Տավուշի մարզ	486,711
Արարատի մարզ	2,422,694
Երևան	31,989,807
Արտերկիր	**6,362**
Ընդամենը	**48,069,270**

Նախորդ ժամանակաշրջան	*հազ.դրամ*
ՀՀ մարզեր	
Արագածոտնի մարզ	375,922
Արմավիրի մարզ	2,445,965
Սյունիքի մարզ	877,416
Գեղարքունիքի մարզ	739,786
Վայոց Ձորի մարզ	94,973
Կոտայքի մարզ	4,875,359
Լոռու մարզ	2,022,815
Շիրակի մարզ	1,615,583
Տավուշի մարզ	541,312
Արարատի մարզ	2,237,575
Երևան	29,143,838
ԼՂՀ	37,379
Ընդամենը	**45,007,925**

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեգմենտների և ռիսկայնության կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.
Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	**Աշխատող ակտիվներ**	**Չաշխատող ակտիվներ**			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային գումարը/ քանակը	**Հսկվող/ Ռիսկային գումարը/ քանակը**	**Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային գումարը/ քանակը**	**Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային գումարը/ քանակը**	**Անհուսալի գումարը/ քանակը**

Վարկեր,այդ թվում՝	**42,576,944/ 28,063**	**851,174/547**	**4,671,023/192**	**707,035/162**	
1.Արդյունաբերություն	*4,666,468*	*3,964*	*2,108,434*	*2,157*	
2.Գ-յուղատնտեսություն	*944,483*	*70,729*	*118,069*	*243,669*	
3.Շինարարություն	*3,039,571*	*46,708*	*2,036,659*	*37,333*	
4.Տրանսպորտնկապ	*295,027*	*286*	*0*	*12,362*	
5.Առևտուր	*9,799,159*	*141,367*	*47,119*	*282,463*	
6.Հանրայինսնունդնսպասարկմանայլոլորտներ	*559,556*	*108,244*	*36,649*	*2,485*	
7.Ֆինանսականհատված	*736,907*	*0*	*0*	*0*	
8.Սպառողականվարկեր,այդթվում՝	*19,959,153*	*474,757*	*133,421*	*126,006*	
8.1անշարժգույքիգրավով	*7,624,240*	*184,537*	*44,848*	*78,834*	
8.2ավտոմեքենայիգրավով	*1,035,228*	*8,641*	*6,600*	*0*	
9.Տնտեսությանայլճյուղեր	*2,576,620*	*5,119*	*190,672*	*560*	
Դեբիտորականպարտքեր	5,058,882/2447	6,589/301	3,211/168	71,930/34	
Ինվեստիցիոնարժեթղթեր	65,268/2				
Հետհաշվեկշռայինհոդվածներ, այդթվում՝երաշխիքներ ակրեդիտիվներ	4,319,257/5612	270/13	2/2		

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	**Աշխատող ակտիվներ**	**Չաշխատող ակտիվներ**			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	**Հսկվող/ Ռիսկային**	**Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային**	**Կասկածե-լի/ Բարձր ռիսկային**	**Անհուսալի**
Վարկեր,այդթվում՝	**39,990,395/ 23,580**	**635,110/420**	**1,516,810/146**	**3,421,276/180**	
1.Արդյունաբերություն	*4,287,372*	*21,437*	*2,156*	*1,748,386*	
2.Գ-յուղատնտեսություն	*1,029,192*	*151,056*		*248,991*	
3.Շինարարություն	*2,808,595*	*1,089*	*1,261,232*	*738,245*	
4.Տրանսպորտ և կապ	*190,170*		*12,362*	*3,734*	
5.Առևտուր	*7,825,958*	*130,783*	*88,264*	*272,027*	
6.Հանրայինսնունդ նսպասարկման այլ ոլորտներ	*719,647*	*39,577*	*4,277*	*29,245*	
7.Ֆինանսական հատված	*2,583,248*	-	-	-	
8.Սպառողական վարկեր,այդթվում՝	*18,079,256*	*273,614*	*145,869*	*182,065*	
8.1անշարժ գույքի գրավով	*1,487,378*	*19,985*	*25,676*	*4,541*	
8.2ավտոմեքենայի գրավով	*50,081*	*2,744*			
9.Տնտեսության այլ ճյուղեր	*2,466,958*	*17,554*	*2,651*	*198,583*	
Դեբիտորական պարտքեր	5,327,631/2519	9,851/298	71,385/95	12,268/86	
Ինվեստիցիոնարժեթղթեր	65,268/2				
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ,այդ թվում՝երաշխիքներ ակրեդիտիվներ	5,970,099 /6082	3,180/33	41/3		

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության.
Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	**Աշխատող ակտիվներ**	**Չաշխատող ակտիվներ**			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	**Հսկվող/ Ռիսկային**	**Ոչ ստանդ. /Միջին ռիսկային**	**Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային**	**Անհուսալի**
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	41,714,559	851,172	4,671,022	737,034	
2. ՏՀՋԿ երկրների ռեզիդենտներին	34,846				

(ըստ երկրների)					
3. Ոչ ՏՀՋԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	90,631				
Ընդամենը	41,840,036	851,172	4,671,022	737,034	

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	**Աշխատող ակտիվներ**	**Չաշխատող ակտիվներ**			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	**Հսկվող/ Ռիսկային**	**Ոչ ստանդ. /Միջին ռիսկային**	**Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային**	**Անհուսալի**
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	37,315,777	640,923	1,555,402	3,432,684	
2. ՏՀՋԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	7,994				
3. Ոչ ՏՀՋԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	119,631				
Ընդամենը	37,443,402	640,923	1,555,402	3,432,684	

32.1.1 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ

	31.03.2010	2009
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Արդյունաբերություն	**0.1**	**1.0**
Գյուղատնտեսություն	**0.6**	**1.0**
Շինարարություն	**0.0**	**1.0**
Տրանսպորտ		**1.4**
Առևտուր	**1.6**	**1.3**
Հանրային սնունդ և սպասարկում	**7.0**	**1.0**
Սպառողական	**0.8**	**1.0**
Հիփոթեքային	**0.8**	**1.0**
Այլ ոլորտներ	**1.3**	**1.3**

32.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը հավանականությունն է, որ Բանկը վնասներ կկրի շուկայական տատանումների հետևանքով, մասնավորապես արտարժութային փոխարժեքի և ֆինանսական գործիքների տատանումներից : Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը:

Շուկայական ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ ձևավորված պայմանները կամ սպասումները փոփոխվում են Բանկի կողմից կատարված ենթադրություններին հակառակ ուղղությամբ, այդ թվում՝ կապված արտարժութային դիրքի, միջոցների ներգրավման կամ տրամադրման տոկոսադրույքների հետ, որի հետևանքով ձևավորվում է վնաս:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկը Բանկում չափվում, գնահատվում և կարգավորվում է համաձայն Բանկում գործող «Բանկային ռիսկերի կարգավորման և վերահսկման ներքին նորմատիվների հրահանգի» : Սույն հրահանգով սահմանվում են համապատասխան սահմանաչափեր և գոտիներ մի շարք նորմատիվների համար, որոնցից են՝

- ✓ Առանց ապահովվածության ֆինանսական գործառնությունների առավելագույն սահմանաչափ,
- ✓ Արժեթղթերի պորտֆելի առավելագույն չափը,
- ✓ ՀՀ պետական և ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթերի ծավալի նվազագույն չափը ,
- ✓ ՀՀ ընկերությունների կողմից թողարկված բաժնետոմսերում և պարտատոմսերում ներդրումների առավելագույն չափը
- ✓ Օտարերկրյա ընկերությունների կողմից թողարկված բաժնետոմսերում, պարտատոմսերում ներդրումների առավելագույն չափը
- ✓ Այլ արժեթղթերում ներդրումների առավելագույն չափը
- ✓ Այլ երկրների Արժեթղթերի ռիսկի առավելագույն չափը
- ✓ Ածանցյալ գործիքների (ֆորվարդ, ֆյուչերս, օպցիոն) ռիսկի առավելագույն չափը
- ✓ Մեկ տնտեսության ճյուղի թողարկողների արժեթղթերի ռիսկի առավելագույն չափը
- ✓ Բանկի հետ կապված անձանց կողմից թողարկված արժեթղթերի ռիսկի առավելագույն չափը
- ✓ Մեկ թողարկողի արժեթղթերի ռիսկի առավելագույն չափը
- ✓ Բանկի ակտիվների գույքականացման սահմանափակման նորմատիվ

Նորմատիվներից յուրաքանչյուրի համար սահմանված են 3 ռիսկային գոտիներ՝

1. ցածր ռիսկի գոտի,
2. բարձր ռիսկի գոտի,
3. սահմանային ռիսկի գոտի :

Ռիսկերի վերոնշված պարբերական մոնիտորինգի հիման վրա անընդհատ աշխատանքներ են իրականացվում դրանց նվազեցման և չեզոքացման ուղղությամբ :

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:
Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2010թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական աղդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված կապիտալի գործիքների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	31.03.2010			31.12.2009		
Արտարժույթ	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցություն շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա
ԱՄՆ դոլար	+5	(15,048)	(12,038)	+5	(17,902)	(14,322)
ԱՄՆ դոլար	-5	15,048	12,038	-5	17,902	14,322
Եվրո	+8	2,033	1,626	+8	(957)	(766)
Եվրո	-8	(2,033)	(1,626)	-8	957	766

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը ըստ արժույթների ունի հետևյալ տեսքը 2010թ. մարտի 31-ի դրությամբ.

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	4,752,109	10,270,157	644,032	15,666,297
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	879,503	7,202,617	583,761	8,665,881
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	232,619	-	-	232,619
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,551,859	24,441,997	-	45,993,856
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	4,631,693	-	-	4,631,693

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	0			-
Այլ	3,599,981	1,184,301	62,478	4,846,760
Ընդամենը ակտիվներ	**35,647,764**	**43,099,072**	**1,290,271**	**80,037,106**
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	7,993,660	1,374,676	65,148	9,433,484
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	14,343,226	42,706,594	250,124	57,299,944
Այլ պարտավորություններ	601,359	64,073	38	665,470
Ընդամենը պարտավորություններ	**22,938,245**	**44,145,343**	**315,310**	**67,398,898**
Զուտ դիրք առ 31 մարտի 2010թ.	**12,709,519**	**(1,046,271)**	**974,961**	**12,638,208**
Զուտ դիրք առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	**13,070,207**	**(1,347,671)**	**415,944**	**12,138,480**

* «Իսմբի արտարժույթի» կազմում ներառված են հետևյալ արժույթները՝ ԱՄՆ դոլար, եվրո, բրիտանական ֆունտ, շվեյցարական ֆրանկ, շվեդական կրոնա, կանադական դոլար, ճապոնական յեն և ավստրալական դոլար:
**«ՈՒսմբի արտարժույթի» կազմում ներառված են հետևյալ արժույթները՝ ՌԴ ռուբլի, ուկրաինական գրիվնա, բելոռուսական ռուբլի:

Ածանցյալ գործիքներով գործառնություններ նշված ժամանակաշրջանների վերջում չեն եղել :

Տոկոսադրույքի ռիսկ

35.2.1 Տոկոսադրույքի ռիսկ - Առևտրային պորտֆել

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ռիսկը հաշվարկելու համար Բանկի կողմից կիրառվում են Բազել 2-ի տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման մեթոդները և մոտեցումները: Համաձայն դրանց տոկոսադրույքի ռիսկը սահմանվում է որպես տոկոսադրույքի հատուկ և ընդհանուր ռիսկերի հանրագումար:
Տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի դիրքերը հաշվարկվում են ներքոհիշյալ սկզբունքներով խմբավորված պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ: Միևնույն դիրքերի հաշվարկին մասնակցող պարտքային արժեթղթերը պետք է.

- թողարկված լինեն միևնույն անձի կողմից, և
- արտահայտված լինեն միևնույն արժույթով, և
- ունենան միևնույն եկամտաբերությունը, կամ եկամտաբերությունների միջև տարբերությունը չպետք է գերազանցի 0.2 տոկոսային կետը:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի առևտրային պորտֆելի տոկոսադրույքի ռիսկը.

Հազար ՀՀ դրամ	**Հատուկ ռիսկ**	**Ընդհանուր ռիսկ**	**Ընդամենը առևտրային արժեթղթերի ռիսկ**
2010թ. մարտի 31-ի դրությամբ	4,947	15,618	20,565
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,479	22,374	28,853

35.2.2 Տոկոսադրույքի ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների պորտֆելների արժեքի փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում:
Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է եռամսյակի զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 31.03.10թ. դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները 31.03.10թ. դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:
Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ:

Հազար ՀՀ դրամ **31.03.10**

Կապիտալի զգայունություն

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1%	**2,326**	**3,874**	**8,139**	**14,655**	**5,147**	**34,141**
ԱՄՆ դոլար	+1%	-	-	-	-	-	-
ՀՀ դրամ	-1%	**-2,326**	**-3,874**	**-8,139**	**-14,655**	**-5,147**	**-34,141**
ԱՄՆ դոլար	-1%	-	-	-	-	-	-

Հազար ՀՀ դրամ **31.12.09**

Կապիտալի զգայունություն

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1%	**2,759**	**672**	**5,102**	**9,886**	**5,140**	**23,559**
ԱՄՆ դոլար	+1%	-	-	-	-	-	-
ՀՀ դրամ	-1%	**-2,759**	**-672**	**-5,102**	**-9,886**	**-5,140**	**-23,559**
ԱՄՆ դոլար	-1%	-	-	-	-	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2010թ. մարտի 31-ի և 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի տոկոսակիր ակտիվները և պարտավորությունները և վերջիններիս համապատասխան միջին տոկոսադրույքներն այդ ամսաթվերի դրությամբ:

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Տոկոսակիր ակտիվներ				
Բանկերում և այլ ֆին. կազմ.ում	12.95	0.08	6.3	1.5

տեղաբաշխված միջոցներ, այդ թվում՝				
- միջբանկային վարկեր	-	-	-	4.6
- միջբանկային ռեպո	-	-	-	-
- միջբանկային տոկոսային սվոպ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16.34	13.04	16.32	13.35
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	8.06	-	9	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	-	-	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	9	7.66	6.88	8.19
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3.76	4.1	4.36	3.78
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	10.64	-	10.64	-

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը սեփականատերերի, հաճախորդների և ֆինանսական կազմակերպության նկատմամբ շահեր ունեցող այլ անձանց շահերի վրա բացասական ազդեցություն առաջանալու հնարավորությունն է, որը ծագում է ընթացիկ վճարային պարտավորությունները ժամանակին և տնտեսապես արդարացված ծախքերի միջոցով կատարելու անկարողության հետևանքով: Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ Բանկը դժվարությունների կունենա՝ իր պարտավորվածությունները մարելու համար միջոցներ ներգրավելիս: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ու տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը ֆինանսական հաստատությունների, ներառյալ Բանկի կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը սովորական է ֆինանսական հաստատությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների անորոշ ժամկետներով և տարաբնույթությամբ: Դա հնարավորություն է տալիս բարձրացել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկը Բանկում չափվում, գնահատվում և կարգավորվում է համաձայն Բանկում գործող «Բանկային ռիսկերի կարգավորման և վերահսկման ներքին նորմատիվների հրահանգի»: Սույն հրահանգով սահմանվում են համապատասխան սահմանաչափեր և գոտիներ հետևյալ նորմատիվների համար՝

1. Կուտակային ամբողջական ճեղքվածքի նորմատիվ,
2. Բարձր իրացվելի ակտիվների դիվերսիֆիկացիայի նորմատիվ (ֆիզիկական ռիսկի նվազեցման նորմատիվ)
3. Բանկի խոշոր պարտատերերի գծով ռիսկի առավելագույն չափը
4. Բանկի մեկ պարտատիրոջ գծով ռիսկի առավելագույն չափը

Նորմատիվներից յուրաքանչյուրի համար սահմանված են 3 ռիսկային գոտիներ՝

1. ցածր ռիսկի գոտի,
2. բարձր ռիսկի գոտի,
3. սահմանային ռիսկի գոտի :

Ռիսկերի վերոնշված պարբերական մոնիտորինգի հիման վրա անընդհատ աշխատանքներ են իրականացվում դրանց նվազեցման և չեզոքացման ուղղությամբ :

Ակտիվների և պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է կից Excel ֆայլում :

Ծանոթագրություն 33. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից: Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ բանկերի համար կապիտալի բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության նորմատիվ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2010թ. մարտի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2010թ. առաջին եռամսյակի և 2009թ. ընթացքում Բանկի կապիտալի ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

31/03/10	հազ. դրամ
Կանոնադրականկապիտալ	1,296,366
Գլխավոր պահուստ	648,183
Վերագնահատման պահուստ	1,948,822
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխվածշահույթ	624,296
Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխվածշահույթ	8,120,541
Ընդամենը	12,638,208

Բանկում ներքին նորմատիվների համակարգով սահմանված են մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ : Հաշվետու ժամանակաշրջանում կապիտալի մակարդակի համար ղեկավարության կողմից սահմանված ներքին պահանջների և նորմատիվային պահանջների խախտում չի արձանագրվել :

Ծանոթագրություն 34. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները ներկայացված են ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ» ստանդարտի պահանջների համաձայն :

Ծանոթագրություն 35 «Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

31.03.10 թ. դրությամբ կանխատեսվող ապագա գործարքներ առկա չեն եղել:

Ծանոթագրություն 36. «Ապաճանաչում»

31.03.10 թ. դրությամբ փոխանցված ակտիվի ամբողջությամբ կամ դրա մի մասի ապաճանաչման չափանիշներին չբավարարման դեպք չի եղել :

Ծանոթագրություն 37. «Գրավադրված ակտիվներ»

31.03.10 թ. դրությամբ Բանկը ապահովված պարտավորություններ և գրավադրված ակտիվներ չունի:

Ծանոթագրություն 38. «Ընդունված գրավ»

Գրավով ապահովված ակտիվների ընդհանուր գումարը 31.03.10 թ դրությամբ կազմել է 46,309,025 հազ դրամ :

Ծանոթագրություն 39. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

31.03.10 թ. դրությամբ Բանկի կողմից պայմանագրային պարտավորությունների խախտում չի եղել: